

De jaarlijkse Lichtjesavond. Daar staan we weer. Na een jaar waarin we ons meer dan eens overweldigd hebben gevoeld door de gebeurtenissen in de wereld. Het jaar waarin Navalny werd vermoord, en met hem velen die naamloos zijn gebleven. Het jaar waarin de vrouwen en meisjes van Afghanistan hun laatste restjes vrijheid zijn afgenomen. En ga zo maar door.

Het is ook het jaar, zelfs de week, waarin de Syrische gevangenen zijn opengegaan; nog steeds houden we ons hart vast over wat er nu gaat gebeuren, maar we delen in de blijdschap van al die mensen die ongehinderd naar buiten konden lopen en terugkeren bij hun familie. Een lichtpunt in een donkere tijd!

En in al dat donker en in het donker van deze avond en dit jaargetijde staan wij hier. Met onze waxinelichtjes en onze kaarsjes die we met grote moeite moeten beschermen tegen wind en regen. Klein en kwetsbaar. Is het niet een beetje sneu?

Wat bezielt ons en anderen om tegenover al dat geweld en al dat onrecht in de wereld kaarsjes aan te steken?

Wij zijn niet de enigen.

Iedere vrijdagmiddag om 12 uur wordt in de remonstrantse kerk de Coventry-kaars aangestoken. Met het verschuiven van de tijdzones mee gaat die dag wekelijks een snoer van 250 kaarsvlammetjes de wereld over; denken kleine groepjes mensen na over vrede en verzoening en bidden samen voor concrete landen en individuen.

Iedere woensdagavond brandt de kaars van het Taizé-vredesgebed hier in de Bernulphuskerk. Ook hier richt een klein groepje mensen zich naar het licht, om de vlam van de hoop levend te houden.

In deze tijd steken we in de kerken de Adventskaarsen aan: iedere zondag komt er eentje bij. Eerst de kaars van de hoop, dan die van de vrede, dan die van de liefde en ten slotte die van de vreugde.

Wat bezielt ons?

Wat is het nut hiervan?

Een bekend Taizé-lied zegt: Als alles duister is, ontsteek dan een lichtend vuur dat nooit meer dooft. Dat gaat natuurlijk niet over een letterlijk vuur. Het gaat over dat grote vuur dat onze harten aansteekt, en waarvan onze kaarsjes niet

meer zijn dan een symbool. Dat vuur is niet letterlijk, maar wel heel werkelijk, heel reëel. Het is het vuur van het geloof dat het anders kan. Het is het vuur van de hoop dat het anders zal worden. Het is het vuur van de liefde die zich onvermoeibaar voor verandering blijft inspannen. Tegen de klippen op en ook al lijkt alles op het tegendeel te wijzen. Dat is een vuur dat nooit zal doven, omdat het uiteindelijk ook niet door mensen is ontstoken. Wij delen er alleen maar in. Wij ontsteken onze eigen kleine lichtjes aan dat licht. Wij mogen die lichtjes doorgeven, en daarmee ook anderen aansteken, inspireren en hoop geven.

Vroeger dachten mensen dat sterren kleine gaatjes waren in de vloer van de hemel – gaatjes waardoor het licht van God op de aarde viel. Dat paste natuurlijk in een wereldbeeld van drie lagen: de onderwereld waar de doden verbleven, daarboven de wereld van de levende mensen en daar weer boven de wereld van God, als een woonblok van drie verdiepingen. De wetenschap heeft ons inmiddels wel wat wijzer gemaakt; maar als beeld of metafoor vind ik het nog steeds prachtig. Laten we proberen om vanavond zo naar onze lichtjes te kijken, en naar al die andere lichtjes die ik in deze overdenking heb genoemd. Het zijn niet zomaar waxinelichtjes of kaarsjes, eenzame vlammetjes in het donker, sterretjes in een verder duister universum. Het zijn vonken die zijn afgesprongen van een veel groter vuur dat achter deze werkelijkheid brandt. Een vuur dat nooit meer dooft. Een vuur dat ons geloof blijft aanwakkeren dat het zin heeft om te streven naar gerechtigheid. Een vuur dat het licht van de hoop blijft aansteken in de harten van mensen. Een vuur dat onze liefde voor mensen brandend houdt.

De jaarlijkse Lichtjesavond. Daar staan we weer. En als het moet volgend jaar weer.